

PREMIERA DZIEŁ ZEBRANYCH

WSali Malinowej toruńskiego Centrum Kultury Dwór Artusa 23 listopada 2017 roku odbyła się uroczysta premiera edycji *Dzieł zebranych* Zygmunta Krasieńskiego. Publikacja ta jest efektem pracy zespołu badawczego, który przez pięć lat przygotowywał naukową edycję w ramach grantu Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki. Pomysłodawcą i kierownikiem projektu był Mirosław Strzyżewski – profesor zwyczajny w Instytucie Literatury Polskiej UMK, kierownik Zakładu Tekstologii i Edytorstwa Dzieł Literackich oraz dyrektor Wydawnictwa Naukowego UMK. Zespół edytorów tworzyli przede wszystkim pracownicy toruńskiego Uniwersytetu we współpracy z badaczami z kilku innych ośrodków naukowych w Polsce. W końcowy etap prac nad wydaniem dzieł Krasieńskiego zaangażowali się również pracownicy i współpracownicy Wydawnictwa Naukowego UMK oraz studenci z Edytorskiego Koła Naukowego „Wyjustowani”.

Spotkanie w Dworze Artusa było wydarzeniem towarzyszącym ogólnopolskiej konferencji naukowej *Hrabia Zygmunt i okolice*, jednak wzięło w nim udział także wiele osób spoza grona uczestników obrad, w tym przedstawiciele władz Uniwersytetu: dyrektor Instytutu Literatury Polskiej UMK prof. Waław Lewandowski oraz prodziekan Wydziału Filologicznego dr hab. Dariusz Pniewski.

Program spotkania obejmował wystąpienia kierownika grantu prof. Mirosława Strzyżewskiego oraz sekretarza grantu dr Agnieszki Markuszewskiej, dyskusję z udziałem redaktorów naukowych, tłumaczy i recenzentów tomów dzieł zebranych, a także prezentację multimedialną (dokumentacyjną) przygotowaną przez piszącego te słowa.

W wypowiedziach uczestników pojawiały się przede wszystkim wątki dotyczące prac archiwalnych w Polsce, we Francji, w Szwajcarii oraz we

Włoszech, prac tekstologiczno-edytorskich, nowych tłumaczeń utworów francuskojęzycznych poety, objaśnień rzeczowych i opracowania aparatu krytycznego (z różnymi zachowanymi odmianami tekstu). Przypomniano również, że od lat badacze i popularyzatorzy twórczości autora *Nie-Boskiej komedii* wskazywali na potrzebę nowej edycji wielu jego zapomnianych utworów. Ponadto dotychczasowe edycje zbiorowe albo w ogóle nie spełniały, albo już nie spełniają wymogów stawianych tego typu wydaniom. Do wielu z nich wkradły się różnego typu błędy powielane w kolejnych publikacjach. Mimo że w toruńskim projekcie korzystano z dorobku edytorskiego poprzedników (między innymi Jana Czubka), to jednak za podstawę tekstową przyjęto pierwodruki utworów i nieliczne zachowane rękopisy.

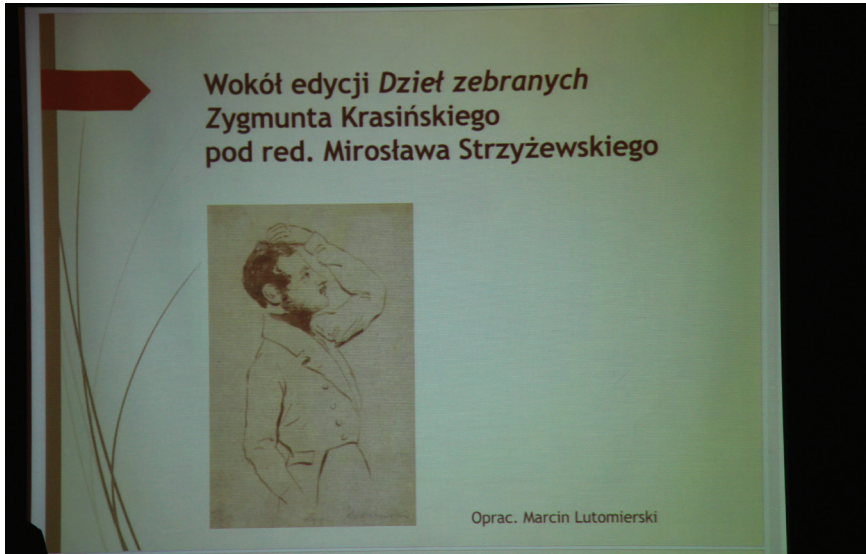
Celem przygotowywanej nowej edycji dzieł Krasińskiego było zarówno wypełnienie istotnej luki w badaniach nad literacką spuścizną Zygmunta Krasińskiego i przywrócenie zapomnianej twórczości, jak i upowszechnienie w obiegu czytelniczym możliwie poprawnych i przystępnych wersji tekstowych utworów jednego z najważniejszych polskich pisarzy.

Tłumnie przybyli na spotkanie w Dworze Artusa goście jako pierwsi mieli możliwość nabycia kompletu tomów w dwóch wersjach: edycji limitowanej – w twardej oprawie i w specjalnym etui – oraz edycji w oprawie miękkiej.

Toruńska premiera *Dzieł zebranych* otworzyła cykl spotkań promocyjnych, które w różnych formułach odbyły się kolejno w: Opinogórze, Warszawie, Białymstoku i Krakowie.

Marcin Lutomierski

fot. z archiwum Wydawnictwa Naukowego UMK

1. Prezentacja otwierająca spotkanie

2. Wystąpienie Mirosława Strzyżewskiego – redaktora naukowego *Dzieł zebranych* Zygmunta Krasińskiego

3. O strukturze i celach edycji opowiedziała Agnieszka Markuszewska

4. Zespół przygotowujący edycję (od lewej): Joanna Pietrzak-Thébault, Agnieszka Markuszewska, Barbara Linsztet, Magdalena Rajewska, Magdalena Bizior-Dombrowska, Maciej Szargot

5. Recenzenci i redaktorzy naukowi wybranych tomów (od lewej): Ewa Owczarz, Zbigniew Przychodniak, Maciej Szargot, Bartłomiej Kuczkowski, Joanna Pietrzak-Thébault, Magdalena Bizior-Dombrowska, Agnieszka Markuszewska

6. Od lewej: Bartłomiej Kuczkowski, który przygotował tomy z *Pismami dyskursywnymi*, Joanna Pietrzak-Thébault – autorka nowych przekładów utworów francuskich Krasińskiego, Magdalena Bizior-Dombrowska, edytorka tomów z dramatami

7. Od lewej: Zbigniew Przychodniak, jeden z recenzentów edycji, Maciej Szargot, edytor tomów z wierszami i poematami, Bartłomiej Kuczkowski, Joanna Pietrzak-Thébault

8. Publiczność zgromadzona w Sali Malinowej toruńskiego Centrum Kultury Dwór Artusa

9. Do Dworu Artusa przybyło wielu słuchaczy

10. Spotkanie prowadził Marcin Lutomiński z Wydawnictwa Naukowego UMK

11. Dyrektor Muzeum Romantyzmu w Opinogórze Roman Kochanowicz i Mirosław Strzyżewski

12. Pamiątkowe zdjęcie zespołu, który pracował nad edycją

13. Premierowa sprzedaż *Dzieł zebranych*

14. *Dzieła zebrane* w edycji limitowanej (oprawa twarda)

ZYGMUNT KRASIŃSKI

ŻYCIE CZY
LITERATURA?

POD REDAKCJĄ
AGNIESZKI MARKUSZEWSKIEJ

WYDAWNICTWO NAUKOWE
UNIWERSYTETU
MIKOŁAJA KOPERNIKA

Toruń 2019

Recenzenci
Grażyna Tomaszewska
Olaf Krykowski

Opracowanie redakcyjne
Agnieszka Markuszewska

Korekty
Milena Jadzińska
Dawid Megger
Beata Piach
Magdalena Tadzik
Maria Woźniak

Projekt okładki
Tomasz Jaroszewski

Indeks osobowy
Bartłomiej Kuczkowski

Printed in Poland
© Copyright by Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika
Toruń 2019

ISBN 978-83-231-4146-4

**WYDAWNICTWO NAUKOWE
UNIwersytetu MIKOŁAJA KOPERNIKA**

Redakcja: ul. Gagarina 5, 87-100 Toruń
tel. +48 56 611 42 95, fax +48 56 611 47 05
e-mail: wydawnictwo@umk.pl
Dystrybucja: ul. Mickiewicza 2/4, 87-100 Toruń
tel./fax: +48 56 611 42 38, e-mail: books@umk.pl

www.wydawnictwo.umk.pl

Wydanie pierwsze
Druk: Wydawnictwo Naukowe UMK
Oprawa: Abedik Sp. z o.o.

SPIS TREŚCI

Zygmunt Krasiński ponownie. Wstęp do monografii	9
---	---

I

Ewa Szczeglacka-Pawłowska

O pojęciu „piękność”. W świetle koncepcji estetycznych Zygmunta Krasińskiego (zarys problematyki)	17
---	----

Olaf Krykowski

Rafał Krasińskiego	31
--------------------------	----

Włodzimierz Toruń

„Między poezją a życiem”. Z problematyki korespondencji Zygmunta Krasińskiego i Juliusza Słowackiego	53
--	----

Henryk Gradkowski

Mickiewicz w oczach Krasińskiego	73
--	----

Danuta Danek

Krasiński i doświadczenie miłości romantycznej (w kontekście innego spojrzenia na romantyzm)	91
--	----

Teresa Winek

Zygmunt Krasiński i dzieci Adama Sołtana	147
--	-----

Magdalena Dalman

Autoportret ze zbrodniarzem. O młodzieńczych narracjach autobiograficznych Zygmunta Krasińskiego	163
--	-----

Krzysztof Andruczyk

Legenda rodowa czy „gotycyzm opinogórski”? Topografia stron rodzinnych w <i>Panu Trzech Pagórków</i> Zygmunta Krasińskiego	187
--	-----

<i>Agnieszka Markuszewska</i> Kraśińskiego impresje podrózne z wędrówek po Alpach (uporządkowania tekstowe)	209
<i>Iwona Dorota</i> Sycylijska podróż Zygmunta Kraśińskiego jako próba odnalezienia ziemskiej Arkadii	243
<i>Magdalena Kowalska</i> „Albowo” czy „przedświtowo”? <i>Przedświt</i> i jego przekłady a staroprowansalska alba	259
<i>Barbara Szargot</i> Między biografią a autobiografią (Konstanty Gaszyński, <i>Zygmunt Kraśiński i moje z nim stosunki</i>)	279
<i>Maria Makaruk</i> „Kraśiński nowocześniejszy od Sartre’a?” O pierwszej powojennej inscenizacji <i>Nie-Boskiej komedii</i>	291

II

<i>Arkadiusz Bagłajewski</i> Zygmunt Kraśiński – romantyczny pisarz polityczny	327
<i>Tomasz Klusek</i> Kraśiński i Rzewuski wobec Hegla. Dwie wersje konserwatyzmu romantycznego	349
<i>Jakub Pyda</i> Filozofia Boga Zygmunta Kraśińskiego? Wokół traktatu <i>O stanowisku Polski z Bożych i ludzkich względów</i>	385
<i>Michał Sokulski</i> Motywy apokaliptyczne w <i>Przedświcie</i> Zygmunta Kraśińskiego ...	405
<i>Grzegorz Kubski</i> Liryka misyjna z biblijnego źródła – <i>Resurrecturis</i> oraz <i>W twoim ze śmierci ku życiu odrodzie...</i>	445

III

<i>Mirosław Strzyżewski</i>	
O nowej edycji <i>Dzieł</i> Zygmunta Krasińskiego. Impresje redaktora	467
<i>Joanna Pietrzak-Thébault</i>	
Hrabia Zygmunt i <i>republica litterarum</i>	481
<i>Maciej Szargot</i>	
Pisma Krasińskiego – warianty i interpretacje	489
<i>Magdalena Bizior-Dombrowska</i>	
„Jod” czy „jak”? Trudne wybory edytora dramatów Zygmunta Krasińskiego	503
<i>Małgorzata Rowicka</i>	
Wydawniczy kanon utworów Zygmunta Krasińskiego w okresie zaborów	517
<i>Bartłomiej Kuczkowski</i>	
Zygmunt Krasiński w drugim obiegu wydawniczym	547
Premiera <i>Dzieł zebranych</i>	565
Indeks osobowy	575